



AfgrødeNyt

25. maj 2023 nr. 7

Indholdsfortegnelse

- Aktuelt
 - Korn
 - Raps
 - Bælgsæd
 - Majs
 - Rajgræs til frø
- Rodukrudt i korn
- Jagt

Arrangementer i den kommende tid

Tilmeld på www.landbonord.dk

Markvandring	Vitskøl Kloster	19.00	-	21.00	01-06-2023
Vilsted sø					
Markvandring	Bakmøllevej 241,	17.30	-	19.30	12-06-2023
med fokus på	9400				
jagt	Nørresundby				
Transport af	Brønderslev	8.30	-	12.00	28-06-2023
farligt gods					
Hjørring	Hjørring				16. – 17.
Dyrskue					juni 2023

LandboNord | Ring 96 24 24 24 | www.landbonord.dk



LandboNord

Aktuelt

Vinterhvede

Det er ved at være på høje tid med Balaya, da akset er ved at dukke op i mange marker.

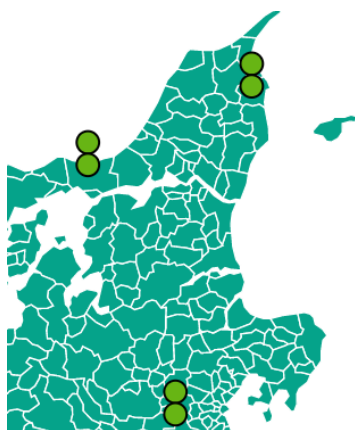
Når akset er fremme, er det ikke mere tilladt at anvende Balaya.

Dosis af Balaya er 0,4-0,7 l pr. ha. Brug laveste dosis 0,4 i de mest tørre år, det er 2023 på vej til at blive nu, da der indenfor 30 dage kun har regnet i 2 eller 3 dage.

Det er vigtigt, at hveden er i god vækst, når der anvendes svampemidler. Brug 200 l vand pr. ha og foretræk høj luftfugtighed.

Test af usynlig smitte med septoria i hvede:

Septoriamodellen bekræftes af de test som Aarhus Universitet og Bayer gennemfører med qPCR metode. Her måler man hver uge indholdet af Septoriasvampens DNA i de - på det givne tidspunkt - 2 øverste fuldt udviklede blade, og før angrebet bliver synligt. Der måles i 10 marker.



Grønne cirkler: Øverste og næstøverste blade er uden septoria.

Der er stadig kun sunde blade i målingen. Det svarer til det forventede ud fra forsøg, idet bladene ikke får smitte, når det ikke regner.

Mange års forsøg forudsiger, at når der har regnet over 1 mm i 4 dage efter stadium 32, så skal der beskyttes meget hurtigt med Septoriabehandling, og det må helst ikke udsættes, for så bliver den sværere at bekæmpe. Over 20 timer med bladfugt kan også give smitte.

Hvedebladplet i hvede er udbredt, når der dyrkes hvede med forfrugt hvede, og det er der ikke ret mange marker, som gælder for. De smittes fra gammel hvestub. I de marker skal man ikke vælge Balaya, som ikke har effekt overfor hvedebladplet, men bruge f.eks. 0,5 Propulse + 0,2 Orius Gold.



Hvedegalmyg

Resistens:

Følgende af de dyrkede sorter er resistente mod den orange gule hvedegalmyg, og bekæmpelse er derfor ikke aktuel:

Pondus
Heerup
Champion
KWS Firefly
LG Initial
LG Skyscraper
RGT Bairstow
RGT Saki
SY Insitor
SY Volley

Sorterne Heerup, Pondus, RGT Bairstow og RGT Saki indgår med 1-2 sorter i de solgte sortsblandinger. Sortsblandinger med disse sorter vil derfor også være mindre modtagelige, især hvis 2 af de indgående sorter er resistente, som det gælder for:

NOS Hvede mix 2210
NOS Hvede mix 2220
HK Hvedemix 2022

Risiko:

I marker med modtagelige sorter

Især i hvede efter hvede og blandt de marker i sent udviklet hvede, er der risiko for hvedegalmyg.

De bekæmpes kun indtil hveden blomstrer, som sker ca. 1 uge efter den er skredet igennem.

Hold øje med om hveden har besøg af hvedegalmyg. De er mest aktive på en lun aften, i grill-vejr. Hvedegalmyg bekæmpes hurtigt efter at beslutningen er taget for ikke at komme for sent med 0,15 Lamdex.



Vinterbyg

Når der er behandlet med Propulse + Comet Pro eller anden partner, så skal der kun holdes øje med om de 3 øverste blade holder sig fri for bygrust. Normalt holder behandlingen så længe, at der ikke er behov for mere. Men hvis du finder bygrust på de øverste 3 blade efter skridning: Vælg f.eks. 0,3 Folicur Xpert til en opfølgende behandling. Husk, at svampebehandling må ikke ske tæt på høst.

Vinterrug

Ubehandlet rug skal man holde øje med de 3 øverste blade. Hvis der kommer rust, så behandles der hurtigt. Forebyggende behandling kan ske med et effektivt middel mod rust. Brug f.eks. 0,3 Prosaro eller 0,3 Folicur Xpert. Hvis man vælger at behandle 2 gange så skal der være over 14 dage mellem behandlingerne med f.eks. Prosaro.

Triticale:

Vi anbefaler 0,3 Prosaro eller 0,3 Folicur Xpert i ubehandlede marker. Vi anbefaler også at behandle marker, hvor der er gået 3 uger siden sidste behandling. Øg dosis til f.eks. 0,5, hvis der er angreb af meldug og rust. Denne behandling bliver måske den sidste i tritcalen.

Vårsæd:

Vårsæden er generelt fri for svampesygdomme endnu.

Hold øje med om der er lus, som især trives i tørkeramte marker. Lus trives især i sent såede marker. Skadetærsklen er 40 % strå med lus.

Der er mange uens marker, hvor regn kan rette meget op på væksten. De tidligste marker er i st. 32 og de seneste marker er ikke spiret endnu.

Det er aktuelt at anvende mangan i alle marker hvor der er risiko for manganmangel.

Vårbyg:

Hvis man ønsker at forebygge strånedknækning og aksnedknækning, så giver svampebehandling på fanebladet i st. 37-39 god effekt. Tilsætning af Cerone øger effekten, men stresser tørkeramte afgrøder, så dosis skal passe til væksten. Cerone anvendes før akset ses, så det passer godt til en fanebladbehandling. Moddus og tilsvarende vækstreguleringsmidler påvirker IKKE hverken aksnedknækning eller strånedknækning.

Vårhvede:

Bygfluer skader vårhvede, medens vårbyg normalt ikke skades. Især sent sået vårhvede bliver skadet. Der behandles, når de flyver, og det forventes først i juni i de nordlige egne. Anvend 0,15 Lamdex.

Vinterraps

Bladribbesnudebiller

Tjek marken for angreb ved at flække stænglen. Hvis dens marv er hvid, er der ingen angreb. Bladribbesnudebiller forekommer mest i sydlige egne.

Se billedet herunder, hvordan bladribbesnudebillernes larver ser ud. Deres gnav medfører at marven er mørk. Det er ikke sikkert, at angreb koster udbytte, medmindre stænglen knækker.



Skulpesnudebiller ser ud til at aftage nu.

Skadetærsklen for skulpesnudebiller er 1-2 pr. plante i hele marken. Der anvendes 0,15 Lamdex, når skadetærsklen er overskredet. Der behandles kl. 21-03 om natten, da Lamdex har bimærke.

Svampesygdomme i raps under blomstring

14 dage efter behandling er der mange nye plantedele som er ubeskyttede. Normalt er den ene behandling nok, men i de våde år betaler det sig at behandle igen. Tyskerne har en varsling med SkleroPro-model, som forudsiger, at knoldbægersvamp kan smitte i de dage, hvor der i 23 timer er over 85% luftfugtighed. Når man vander, så kommer man normalt ikke op på 23 timer med fugt. Når man ikke vander, så lyder vejrudsigten ikke til at der kommer våde dage i nær fremtid.

Vi anbefaler at afvente om der kommer våde dage.

Hvis det bliver aktuelt pga vådt vejr, kan vi anbefale at vælge mellem:

50% dosis: 0,5 Folicur Xpert eller 0,4 Pictor Active.

0,5 Propulse kan også anvendes, men Propulse må kun anvendes 1 gang pr. sæson i raps.

Ukrudt, nyfremspiret i hvede, tilsæt ukrudtsmiddel sammen med Balaya

Se tabel med midler herunder.

F.eks. spildraps og pileurter kan bekæmpes med f.eks. 0,2-0,4 Starane XL frem til stadium 45, hvor bladskeden er strakt. Dosis afhænger af størrelsen, så på ukrudt med kun 2 løvblade er 0,2 Starane XL nok.

Tabel med ukrudtsmidlers seneste lovlige anvendelse i korn.

Bemærk, at Starane XL må anvendes senere end f.eks. Primus XL. Husk, at minimidler (Accurate med flere og Express med flere) kun må anvendes 1 gang i sæsonen og derfor ikke må anvendes hvor der f.eks. er anvendt Cossack.

Ukrudtsmidler (tokimbladet)	Seneste anvendelse angivet på etikette
Accurate Max, Nicanor SG	St. 30 vinterbyg St. 39 v. hvede og rug <i>St. 30 i vårbyg, havre og vårhvede</i>
Express 50 SX, Nuance Max 75 WG, Trimmer SG	St. 39 i korn
Flurostar 180	St. 45 i v. hvede, tritcale, v.byg og rug <i>St. 45 i vårbyg og havre</i>
Metaxon, U46 M	St. 39 i korn Læs mere om rod ukrudtsbekæmpelse her: https://www.landbrugsinfo.dk/basis/f/d/1/plantebeskyttelse/bekaempelse_af_rod ukrudt_i_korn
Mustang Forte	St. 32 i korn
Pixxaro	St. 45 i v. hvede, tritcale, v.byg og rug <i>St. 45 i vårbyg og vårhvede (ikke godkendt i havre)</i>
Primus, Primus XL	St. 39 i korn
Starane XL	St. 45 i v.hvede, v.byg, tritcale og rug <i>St. 45 i vårbyg og havre</i> St. 39 i havre
Starane 333 HL	St. 45 i v. hvede, tritcale, v.byg og rug
Zypar	St. 45 i v.hvede, tritcale, v.byg og rug <i>St. 45 i vårbyg og vårhvede (ikke godkendt i havre)</i>

Stressede planter

1. Vandunderskud

Der er for tiden vandunderskud i afgrøderne.

- 2. Vækstregulering** i korn skal ske senest i stadium 39, hvor fanebladet netop er foldet ud. Vækstregulering skader nemt planter med vandunderskud, så anvend det kun på marker uden stress. Vælg mellem at nedsætte dosis eller helt at lade være, eftersom vandmangel allerede har vækstreguleret mange marker. Vækstregulering forkorter den vækst, der er i gang og virker ikke på udvoksede planter. Det er meningsløst og ikke godkendt at vækstregulere planter, som er ved at skride. I tørkeramte marker kommer akset aldrig helt op over fanebladet.

3. Svampebehandling på stressede planter

Undgå svampebehandling på stressede planter. Undgå f.eks. at behandle midt på dagen på en varm dag. Svampemidler svider bladene, når afgrøden er meget stresset, og svidningen bliver større, når der er blandet med kobber eller andre næringsstoffer.

Hestebønner og ærter

Hold øje med bladrandbiller. Hvis der er mange nye gnav, skal de bekæmpes med f.eks. 0,15 Lamdex.

Flyvehavre og ukrudtsgræs kan bekæmpes med Agil når de har fået 3-4 blade. Dosis 0,5 Agil. Focus Ultra + Dash kan også anvendes, dosis er ca. 1 l. Der anvendes 50% større dosis, når det er mod kvik.

Der er ingen effekt af Focus Ultra/Agil virker på enårig rapgræs og væselhale.

Majs med hanespore. Øg dosis af Maister.

Tilsæt mindst 50 g MaisTer + Mais Oil, hvis hanesporer har fået 2 blade, og endnu mere Mais Ter, hvis de er endnu større. Der må anvendes op til 150 g MaisTer pr. sæson.

Svampebekæmpelse i rajgræs til frø

I tabellen ses mulige løsninger i rajgræs til frø. Det er vigtigt at holde øje med kronrust i rajgræs.

For at forebygge angreb, så vælg f.eks. 0,25 Folicur Xpert nu og følg op med 0,25 Entargo + 0,25 Folicur Xpert om 2-3 uger. Det er der plads til i triazolregnskabet.

Balaya må kun anvendes inden juni. Samtidig er Balaya dyrere end andre løsninger med samme effekt, så Balaya er mere aktuel at anvende i hvede end i andre afgrøder.

Tabel fra Landbrugsinfo

Vækststadie	Strategier og triazolregnskab	30-39	40-60*
0,15 I Talus	Svampebekæmpelse i rajgræs	0	0
0,375 I Orius Gold		91	-
0,3 I Folicur Xpert EC 240		59	-
0,45 I Comet Pro		0	-
0,2-0,25 I Entargo + 0,3-0,4 I Orius Gold	"Erstatning" for Bell (Entargo + Opus)	73-97	24-32
0,2-0,25 I Entargo + 0,25-0,3 I Folicur Xpert EC 240		49-59	16-20
0,25-0,3 I Orius Gold + 0,25-0,3 I Comet Pro		61-73	20-24
0,2-0,25 I Folicur Xpert EC 240 + 0,25-0,3 I Comet Pro		39-49	13-16
0,4-0,5 I Pictor Active		0	0
Vækststadie		33-37	38-40
0,5-0,6 I Balaya	Balaya senest 31. maj	50-60	34-40

Bekæmpelse af rodukruddt i korn

Rodukruddt i korn skal bekæmpes, når hovedparten af de nye skud er fremme og i god vækst – har skal vi trække den til kornet har faneblad på vej, stadium 37-39. Det skyldes, at de fleste skud skal være fremme. Sprøjt, når de største tidsler er 15-25 cm høje.

MCPA (Metaxon eller U 46 N) har god effekt på agertidsel, agerpadderok, svinemælk og gråbynke. Tilsætning af ammoniumsulfat og spredeklæbemiddel øger effekt på padderok. Brug 250 l vand og sprøjt i høj luftfugtighed en lun formiddag.

0,5 MCPA, som er halv dosis i det bedste sprøjtevejr virker bedre end 1 MCPA under dårlige forhold, f.eks. ukrudt stresset af tørke, eller der er for koldt. Maksimalt 1 l pr. ha.

Dog skal bekæmpelse ske inden kornets faneblad er fuldt udviklet (st. 39), dette er sprøjtefristen og senere anvendelse kan skade kernesætning.

Mustang Forte har effekt på agertidsel, gråbynke og agersvinemælk, dog skal man være opmærksom på restriktioner ved anvendelse af Mustang Forte. Midlet må ikke anvendes efter stadie 32 – 2 knæ kan føles. Der anvendes maksimalt 0,75 l pr. ha.

Se tabellen for flere ukrudtsarter og bekæmpelse.

Sprøjteteknik

For at sikre, at sprøjtevæsken kommer ned i afgrøden og ramme ukrudtet anvendes en dyse med grov forstøvning og en lav kørehastighed, gerne minidrift. Der anvendes 200-250 l vand pr. ha.

Tabel med løsning mod rodukruddt i korn					
	Tidspunkt	Løsning	Dosis pr. ha.	Pris	Bemærkninger
Agerpadderok	Stadium 32-39	Metaxon + Ammoniumsulfatopl. + Spredeklæbemiddel	0,5 + 2 + 0,15	219	I maj/juni når agerpadderok er 15-25 cm og endnu har friske lysegrønne blade. Senest i kornets stadium 39. Gentagelse af behandling i 2-3 vækstsæsoner har større betydning end den anvendte dosis. Tilsætning af ammoniumsulfat øger effekten mod agerpadderok.
Agertidsel	Stadium 32-39	Metaxon + Ammoniumsulfatopl. + Spredeklæbemiddel	1 + 2 + 0,2	220	Når tidselskud er 15-25 cm. Her er ca. 25 procent af skud i tidligt knopstadium, hvor tidsel har tørstofminimum og transport til rødder er størst. Der bør være omkring 14 dages afstand mellem ukrudtssprøjtning med 'minimiddel' og MCPA, så tidslerne er i god vækst. Senest i kornets stadium 39. Andre MCPA-midler kan anvendes. Tilsætning af ammoniumsulfat forbedrer sandsynligvis effekten ved lav luftfugtighed.

Tabel med løsning mod rodukrudt i korn					
	Tidspunkt	Løsning	Dosis pr. ha.	Pris	Bemærkninger
Agertidse	Når rodukrudt er i god vækst	Mustang forte	0,75	124	Når tidsler er 15-25 cm. Læs etiket vedrørende restriktioner for efterfølgende afgrøde og anvendelse af halm. Senest i stadium 32.
Agersvinemælk	Stadium 32-39	Metaxon	1	205	Når agersvinemælk er 10-20 cm. Senest i kornets stadium 39. Andre MCPA-midler kan anvendes. Kombineres i korn til foder evt. med 1080 g glyphosat pr. hektar senest 10 dage før høst. Glyphosat har god effekt og bedre langtidsvirkning end MCPA.
Agersvinemælk	Når rodukrudt er i god vækst	Mustang forte	0,75	124	Når agersvinemælk er 10-20 cm. Læs etiket vedrørende restriktioner for efterfølgende afgrøde og anvendelse af halm. Senest i stadium 32.
Agersvinemælk	Indtil 10 dage før høst	Roundup Bio + Ammoniumsulfatopl. + Spredelæbemiddel	3 + 2 + 0,2	153	Kun foderafgrøder. Andet glyphosat-middel kan anvendes med 1080 g pr. ha. Svinemælk er en af de arter af rodukrudt, hvor glyphosat har god effekt. Der er bedre langtidsvirkning end af MCPA.
Følfod	Maj-juni	Express 50 SX + Metaxon + spredelæbemiddel	15 + 1 + 0,2	252	Express og MCPA har hver for sig vist utilstrækkelig langtidseffekt i forsøg. Forsøg har derimod vist, at følfod bekæmpes effektivt med glyphosat i stub. Blandingen kan undertrykke følfod i vækstsæsonen.
Følfod	Når rodukrudt er i god vækst	Mustang forte	0,75	124	Følges op med glyphosat mod genvækst i stub. Læs etiket vedrørende restriktioner for efterfølgende afgrøde og anvendelse af halm. Senest i stadium 32.
Gråbyrke	Stadium 32-39	Metaxon	1	205	Når gråbyrke er 10-15 cm. Senest i kornets stadium 39. Andre MCPA-midler kan anvendes. Svingende effekt kan forventes.
Gråbyrke	Når rodukrudt er i god vækst	Mustang forte	0,75	124	Når gråbyrke er 10-15 cm. I vintersæd må der anvendes op til 1,0 l/ha. Læs etikette vedrørende restriktioner for efterfølgende afgrøde og anvendelse af halm. Senest i stadium 32.
Spildkartofler	Maj-juni	Pixxaro EC	0,35	151	Vårbyg og vårhvede. Max. dosis af Pixxaro i vårbyg og vårhvede er 0,35 l/ha. Pixxaro har ingen restriktioner mht. efterfølgende afgrøde. Spildkartoflerne vil trods behandlingen sætte en del døtreknolde.
Spildkartofler	Maj-juni	Pixxaro EC	0,5	215	Vinterhvede, vinterbyg, rug og triticale. Max. dosis af Pixxaro i vinterkorn er 0,5 l/ha. Pixxaro har ingen restriktioner mht. efterfølgende afgrøde. Spildkartoflerne vil trods behandlingen sætte en del døtreknolde.
Spildkartofler	Maj-juni	Zypar	1	212	Vintersæd, vårbyg og vårhvede. Zypar har ingen restriktioner mht. efterfølgende afgrøde. Zypar med 1 l pr. ha har lidt lavere effekt mod spildkartofler end Pixxaro med 0,35 l

Tabel med løsning mod rodukrudt i korn					
	Tidspunkt	Løsning	Dosis pr. ha.	Pris	Bemærkninger
					pr. ha. Spildkartoflerne vil trods behandlingen sætte en del døtreknolde.
Spildkartofler	Maj-juni	Mustang forte	0,75	124	Vær opmærksom på, at Mustang forte har begrænsninger vedr. halm og efterfølgende afgrøde. Se etiketten. Spildkartoflerne vil trods behandlingen sætte en del døtreknolde.
Spildkartofler	Maj-juni	Starane 333 HL	0,3	80	Starane 333 HL eller tilsvarende fluroxypyr-middel kan dæmpe vækst af kartofler, men de kan ikke effektivt bekæmpes i vækstsæsonen. Spildkartoflerne vil trods behandlingen sætte en del døtreknolde.
Spildkartofler	Indtil 10 dage før høst	Roundup Bio + Ammoniumsulfatopl. + Sprede-klæbemiddel	2 - 2,5 + 2 + 0,2	102- 128	Kun foderafgrøder. Andre glyphosat-produkter kan anvendes (720-900 g/ha). Glyphosat udbragt før høst på grøn kartoffeltop ødelægger døtreknolde, så de ikke spirer frem næste sæson.
Kærgaltetand	Stadium 32-39	Zypar	1	212	Når kærgaltetand er 10-20 cm.
Kærgaltetand	Stadium 32-39	Metaxon	1	205	Når kærgaltetand er 10-20 cm. Senest i kornets stadium 39. Andre MCPA-midler kan anvendes.
Kruset skræppe	Maj-juni	Starane 333 HL	0,3	80	Sprøjt når skræppe er 15-20 cm høje.
Kruset skræppe	Maj-juni	Starane XL	1	181	Sprøjt når skræppe er 15-20 cm høje.
Kruset skræppe	Maj-juni	Express 50 SX + Sprede-klæbemiddel	15 + 0,15	51	Når skræpper er 15-20 cm høje. Andre tribenuron-midler kan anvendes.
Vandpileurt	Maj-juni	Starane 333 HL	0,3	80	Sprøjt når vandpileurt er 10-20 cm, gode temperaturforhold.

Jagt

Nu er bukkejagten skudt i gang, jægere er i marken og gårdene bliver efter et vådt forår igen omdrejningspunkt for jagtens udfoldelse.

Som jæger og som jagtudlejer kan det være rigtig interessant at se på, hvad man kan gøre for at forbedre forhold for råvildt – der i et nationalt perspektiv er i voldsom tilbagegang. De 10 år, som Rune har haft jagttegn, er mængden af nedlagt råvildt halveret.

Den udvikling skal vi have vendt – så vi ikke ser et bestandskollaps på råvildt, som man tidligere har set det, på hare og agerhøne.

LandboNord tilbyder rådgivning omkring revirpleje, der tilsikrer en stabil bestand af råvildt, stærke bukke og en bæredygtig jagt – til glæde for natur, jægere og jagtudlejere.

Ønsker du at udleje din jagt, men er i tvivl om hvordan du griber det an – og hvad du kan gøre for at skabe en værdifuld, bæredygtig jagt – så står LandboNord også klar med udarbejdning af forvaltningsplan, og formidling af kontakt til jægere.

Tøv ikke med at kontakte LandboNords Natur- og miljøkonsulenter.

Sammen sikrer vi en sund og stærk bestand af råvildt.

Rune Lyngdrup Persson
Natur- og miljøkonsulent

D: 96242597 M: 21212701
H: 9624 2424 CVR: 25049608
A: Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev
W: www.landbonord.dk E: rlp@landbonord.dk

Anders Vindberg Boel
Natur- og miljøkonsulent

D: 96242588 M: 21212689
H: 9624 2424 CVR: 25049608
A: Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev
W: www.landbonord.dk E: amo@landbonord.dk

